

Nyttige huskereglar

Vær obs på hva du heller i vasken og toalettet!

- **Bruk bare fosfatfrie vaskemidler** til oppvaskmaskinen – se etter Svanemerket og fosfatfritt
- **Bruk rist over sluk i oppvaskkummen**
- **Ikke hell matrester eller kaffegrut i vasken**
- **Ikke bruke kjemiske avløpsåpnere** som for eksempel «Plumbo» når avløpet er tett – bruk heller kokende vann eller mekanisk rengjøring
- **Ikke hell olje, løsemidler eller flytende fett i avløpet**
- **Ikke bruk antibakterielle såpeprodukter eller blekemidler** som for eksempel Klorin – det dreper bakteriene i renseanlegget
- **Ikke kast hår, bleier, bind, vårsevietter eller Q-tips i toalettet** – det kan føre til tilstopping og problemer i anlegget

Spar på vannet, spar penger, spar miljøet!

- **Reparer kraner og toalettsisterner som lekker**
- **Bruk vannbesparende dusjhoder og toaletter** – det reduserer både bruk av kjemikalier og strømforbruket
- **Spre klesvasken over flere dager** – da unngår du overbelastning av renseanlegget
- **Ikke tøm hele badekaret på en gang** – for mye og for varmt vann forstyrrer rensingen

Vannområdeutvalget Morsa er en videreføring av Morsa-prosjektet som startet i 1999. Det er et samarbeid mellom kommuner, regionale myndigheter og brukerinteresser for å bedre vannkvaliteten i Vansjø-Hobølvassdraget. Fra 2011 inkluderer samarbeidet også Hølenvassdraget med kystområder. Morsa er utpekt av Miljøverndepartementet som et pilotprosjekt for praktisk gjennomføring av EUs Rammedirektiv for vann.

Partnere i Vannområdeutvalget Morsa er: Enebakk, Ski, Spydeberg, Hobøl, Våler, Moss, Rygge, Råde, Vestby, Ås og Frogn kommuner. Fylkesmannen i Østfold, Fylkesmannen i Oslo/Akershus, Østfold fylkeskommune, Akershus fylkeskommune, NVE og Mattilsynet.

Observatører: Oslo kommune, Østfold og Akershus Bondelag, Forum for Natur og Friluftsliv (FNF), MOVAR, Vansjø grunneierlag og Moss Brukseierforening.

Vannområdeutvalget Morsa

Postadresse: Herredhuset, 1592 Våler i Østfold
Kontoradresse: Statens Hus, Vogtsgate 17, Moss
Telefon: 69 24 75 24

HVA BØR DU VITE OM DITT AVLØPSRENSLEANLEGG?

Informasjon til eiere av boliger
med små avløpsrenseanlegg

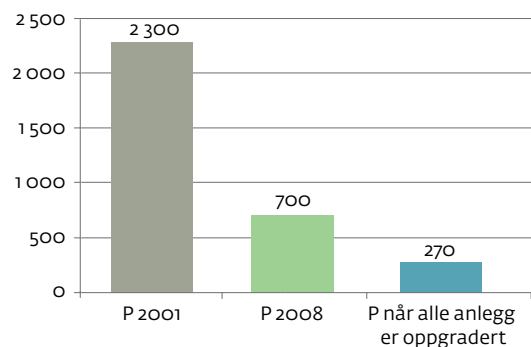

Hvorfor rens avløpsvannet?

Vansjø-Hobølvassdraget (Morsa) har vært svært forurensset av næringssalter (fosfor og nitrogen), organisk stoff, partikler og bakterier. Disse stoffene kommer fra jordbruksavrenning, avløpsvann og industri/næring. Når for store mengder organisk stoff og næringssalter blir tilført en bekk, elv eller innsjø, fører det til unormal algevekst og dårlige leveforhold for bunndyr og fisk. Da blir vannet også dårlig egnet for friluftsliv og som drikkevann.

Ved å installere moderne avløpsrensaneanlegg har nærmere 2000 familier gjort en stor innsats for å bedre vannkvaliteten i lokale bekker, elver og innsjøer. Det har gitt målbare resultater. I flere av elvene er det nå god økologisk tilstand for bunndyr, som er følsomme for avløpsvann. Vannkvaliteten i flere av innsjøene har også bedret seg.

Diagrammet viser de samlede utslippene i kg fosfor (P) per år fra spredte boliger i 2001, utslippene i 2008 og utslippene når alle boliger har fullverdig rensing.

Avløpsrensaneanlegg

Avløpsvann er det vannet som har blitt brukt inne i huset til toalettet (svartvann) og badet eller kjøkkenet (gråvann). Det inneholder store mengder fosfor, nitrogen og organisk stoff. Avløpsrensaneanleggene rens avløpsvannet. Det finnes to hovedtyper avløpsrensaneanlegg:

Minirensaneanlegg

Det finnes mange typer minirensaneanlegg og flere leverandører på markedet. Felles for alle er at de fjerner både organisk stoff (biologisk) og fosfor (kjemisk), og at derfor har både et biologisk og et kjemisk rensetrinn.

Naturbaserte rensaneanlegg

Det finnes to hovedtyper naturbaserte rensaneanlegg for rensing av fosfor og organisk stoff: Infiltrasjonsanlegg som benytter jordmasser på stedet og filterbedanlegg som også kalles konstruert våtmarkfilter.

Mer informasjon om ulike typer rensaneanlegg og hvordan de fungerer finner du i heftet: *Hva bør du vite om ditt avløpsrensaneanlegg?* på www.morsa.org og www.avlop.no.

**Og husk:
Din innsats
hjelper!**

Vedlikehold av avløpsrensaneanlegg

Innsatsen til anleggseierne er viktig. Når rensaneanlegget er satt i drift er det eierne som har ansvaret for at det renses som det skal. Alle anleggseiere skal ha en serviceavtale med en godkjent leverandør som skal sørge for at anlegget fungerer. De kommer på besøk minimum to ganger i året. Som anleggseier skal du alltid motta en utfylt service-rapport etter hvert servicebesøk. For at anlegget skal fungere hver dag hele året gjennom er det viktig at dere som bor i boligene knyttet til rensaneanleggene har kunnskap om hvordan dem fungerer.

Kort om ditt ansvar som anleggseier:

- kjenne til hvordan anlegget skal driftes for å fungere forskriftsmessig
- sørge for å overholde utslippskrav som gjelder for mindre avløpsrensaneanlegg i Morsa-kommunene. Se kommunens hjemmesider eller www.lovdato.no.
- sørge for at dimensjonskriteriene på anlegget overholdes
- gi servicefirmaet adgang til anlegget
- overføre rettigheter og plikter til ny eier ved salg av eiendom tilknyttet anlegget
- sørge for å ha relevant dokumentasjon om anlegget ved tilsyn fra kommunen

